

İslam-Yahudi Polemiği Bağlamında Rahmetullah el-Hindî'nin Yahudi Kutsal Kitabının Tahrifi Meselesine Bakışının Değerlendirilmesi

Mustafa GÖREGEN*

Özet

İslam dünyasında ilk dönemlerden itibaren Kur'ânî tefekkürden yola çıkılarak Yahudi kutsal kitabı Tevrat'ın tahrifi meselesi, birçok İslam âlimi tarafından ele alınmıştır. Bunlardan son dönem İslam âlimi Rahmetullah el-Hindî, Tevrat'ın tahrifi konusunu kendisinden önceki çalışmaları tamamlar mahiyette müstakil olarak ele alıp incelemiştir. Tevrat'ın, Hz. Musa'ya verildiği şekliyle bugüne kadar ulaşmadığı görüşünü ileri süren Rahmetullah el-Hindî, genellikle tarihi kısımlarından hareketle onun ahkâm ayetlerinde tahrif yapıldığını göstermiştir. Tevrat'ın yazım sürecinin de açık ve net olmadığı, metnin de değiştirildiği iddiasını ortaya koyarken O, Kur'ân'ı ölçü almış ve Tevrat'ın muhtevasını onunla mukayese etmiştir.

Bu makalede kısaca tahrif kavramı, mahiyeti ve Tevrat'ın tahrifi meselesi, Rahmetullah el-Hindî'nin tahrifin vukuunu ortaya koyması bakımından kendine has üslubuyla Tevrat'ın senedinin tevatürü ve sıhhati, yazım süreci, içerdiği çelişki ve farklılıklar nokta-i nazarından incelenerek bu konudaki görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rahmetullah el-Hindi, İzharu'l-Hakk, Tevrat, Tahrif, polemik.

**The Review of Over View of the Issue Falsification Jewish Holy Book
Rahmetullah al-Hindî in the Context of Islam-Jewish Polemic**

* Yrd. Doç. Dr. Karabük Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Abstract

The issue of falsification of Jewish holy book the Torah was handled by based on the Qur'anic contemplation by many Islamic scholars since the earliest times in the Islamic World. The latter period of the Islamic polemicists Rahmetullah el-Hindî has handled and examined selfly the issue of falsification of the Torah in nature of completing the works of his predecessors.

Rahmetullah el-Hindi who claims that Torah given to Moses has not reach until now with its first status has handled history parts and has shown that the falsification was done in ahkam verses. While he was claiming that the writing process of Torah is not clear and the text was changed, he has taken the Qur'an as a measure and he has compared the contents of the Torah with it.

In this article, the concept of falsification, the nature and distort the Torah, and Torah's welfare of shares well-known, its contradictions and differences by examined from the point of view therevealing of the occurrence of distorted with the own taste of Rahmatullah el-Hindi were revealed.

Keywords: Rahmetullah el-Hindî, Torah, Falsified, İzharu'l-Hakk, polemics.

Giriş

Kur'an-ı Kerim'in Yahudiliği eleştirdiği noktalardan kaynaklanan Yahudiliğe karşı İslam polemigi, Kur'an'ı Kerim'in konu edindiği Yahudi ve Hıristiyan Kitab-ı Mukaddes'inin tahrifi konusuna odaklanmaktadır.¹ Ehl-i Kitab'a karşı Müslümanların dini polemiginin hiç şüphesiz en yeni ve en dikkat çekici olanı XIX. yüzyılda Rahmetullah el-Hindi (ö. 1306/1888)'nin kaleme aldığı "İzharu'l-Hakk"² adlı eseri Hıristiyan ilahi-

1 Goldziher, Ignaz, "Ehl-i Kitab'a Karşı İslam Polemiği", trc. Cihat Tunç, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslami ilimler Enstitüsü Dergisi*, sy. V. 1982, 262; Perlman, Moshe "Polemics agains Judaism", *E.J.D.*, IX., 101.

2 Rahmetullah el-Hindî, "İzharu'l-Hakk" adlı eserini önce ana dili Urduca ile yazmış daha sonra Farsça ve Arapça'ya çevirmiştir. İzharu'l-Hakk bir mukaddime ve altı bölümden oluşur. Arapça nüsha 1886'da İstanbul'da basılmıştır. Eser daha sonra Ö. Fehmi Efendi (ö. 1316/1898) ile Nüzhet Efendi (ö. 1304/1886) tarafından Osmanlıca'ya tercüme edilmiştir. Ayrıca 1880 yılında Paris'te "El-Hage Rahmetullah el-Hindî de Delhi, Idh-Har-ul-Hagqou Manifestation de la Verite" adıyla 2 cilt olarak Fransızca'ya da tercüme edilip basılmıştır.

yatının delillerini içinde toplayan C. G. Pfander tarafından kaleme alınan bir misyon ve cedel kitabı olan "Mizanu'l-Hakk" adlı kitab'a karşı Arapça olarak yazılmıştır. Bu çalışma ile el-Hindî, İslam'a karşı yapılan hücum ve saldırıları karşılamak ve aynı zaman da misyonerlerin ithamlarının doğru olmadığını ispatlamak amacıyla, Kitab-ı Mukaddes üzerinde yaptığı ciddi çalışmalarla ondaki çelişki ve tutarsızlıkları ortaya koymuştur.³ Bu yönüyle İzhârü'l-Hakk, bir nevi kendinden önce yazılmış olan reddiye mahiyetindeki eserlerin eksik yönlerini de izale etmiştir.⁴

Kendisinden önceki İslam âlimlerinde olduğu gibi tahrif konusunu tamamen Kur'an'ın konuya bakışı nokta-i nazarından ele alan Rahmetullah el-Hindî'ye göre, bir kitabın ilahilik vasfına sahip olabilmesi için o kitabın, nispet edilen peygamberle kesintisiz bağlantısının sağlanması gerekir.⁵ Dolayısıyla bu zincirleme bağlantı tevatür niteliğinde olmadıktan sonra bir kitabın Allah'tan gelen vahiy mahsulü olduğunu iddia etmenin mümkün olmadığını ileri sürmektedir. Rahmetullah el-Hindî, Yahudi kutsal kitabı Tevrat'ın Hz. Musa'dan mütevâtir bir senetle gelmediğini belirterek Tevrat'taki tahrif olayını, kitapların ifade biçimlerinde görülen değişimler, noksanlık ve eklemeler şeklinde izah ederek ortaya koymaya çalışırken bir kısım Ehl-i Kitap bilginlerinin görüşleriyle bu durumu teyit etmekte, kendi görüşlerine onlarında katıldığını belirtmektedir.⁶

I- Polemik Konusu Olarak Tahrif

a- Tahrif kavramı

Arapça "harrafe" fiilinin masdarı olan tahrif, bir şeyi değiştirmek, tebdil etmek anlamına gelir. "Bir şeyi tahrif etmek" o şeyi eğmek meylettirmek, sözün tahrifi ise sözü imkan dahilindeki iki ihtimalden biri üzere kılma anlamındadır.⁷ İbn Manzur ise "kelimeleri yerlerinden tahrif etmeyi" onları "tağyir etmek, değiştirmek" olarak tanımlarken Kur'an'daki kullanımını "bir kelimenin asıl anlamını değiştirmek" olarak vermekte-

3 Şaban Kuzgun, *Dört İncil'in Yazılması Derlenmesi Muhtevası Farklılıkları ve Çelişkileri*, İstanbul, 1991, s. 75.

4 Mehmet, Aydın, *Müslümanların Hıristiyanlara Yazdığı Reddiyeler ve Tartışma Konuları*, Konya, 1989, s. 87.

5 Rahmetullah el-Hindî, *İzharu'l-Hakk*, (thk. ve nşr. Ömer ed-Desuki), Beyrut, ts, I, 93-99.

6 Bkz. Rahmetullah el-Hindî. *a.g.e.* , I, 335-485.

7 Ragıb el-İsfahani, *el-Müfredat fi Garibi'l-Kur'an*, Beyrut, 1997, 228

dir.⁸ Bir belgenin bozulması ve orijinal anlamının değişmesi anlamında kullanılan tahrifte esas olan, mananın değişime uğramasıdır. Bu ise kimi zaman lafzın değişimi ile birlikte, kimi zaman lafız aynı kalmakla beraber tevil suretiyle gerçekleşir. Genel olarak tahrif kavramı, Kur'an-ı Kerimde Yahudilerle bağlantı kurularak verilmektedir.⁹ Onlardan bir zümrenin, Allah'ın kelamını işitip iyice anladıktan sonra, onu tahrif ettiklerinden¹⁰ bahsedilmektedir. Dolayısıyla tahrif, akıl ve anlayış eksikliğinden dolayı değil bilinçli bir şekilde yapılan bir eylemdir. Tahrifle ilgili Kur'an ayetleri, Yahudilerin ilahi kitaplar karşısındaki tavırlarını¹¹ ve Hz. peygambere karşı olan tutum ve davranışlarını¹² ortaya koymaktadır.

b- Tahrif'in Mahiyeti

Kur'an-ı Kerim'de yer alan konu ile ilgili ayetlerden hareketle tahrif, bazen lafzın değiştirilmesi suretiyle mananın değiştirilmesi, bazen lafız aynı kalmak suretiyle mananın değiştirilmesi, bazen de harf değişimi ile mananın değişimi veya kelime değiştirilmeden, o kelimenin başka dildeki manasının kastedilmesiyle gerçek anlamının değişmesi suretiyle meydana gelmiştir. Dolayısıyla tahrifin lafzi ve manevi olmak üzere iki şekli söz konusudur. Lafzi tahrif bir kelimeyi diğer bir kelime ile değiştirmek veya bir kısım ilave ve eksiltmeler yapmak suretiyle meydana gelir. Bu durum kitapların istinsahı veya bir başka dile tercümesi sırasında, kimi zamanda bazı ilahi gerçekleri örtbas etme amacıyla yapılır. Elde mevcut olan İbranî ve Samiri Tevratlarının, Yunanca ve Aramca tercümeleri arasındaki farklılıklarda olduğu gibi.¹³ Manevi tahrif ise, bir kelimeyi veya hükmü bir takım yanlış tevil ve yorumlarla arzu ve heves doğrultusunda gerçek manadan başka manaya çevirmek suretiyle meydana gelmektedir.¹⁴

8 İbn Manzur, Ebu'l-Fadl Muhammed b. Ali el-Ensari, *Lisanu'l-Arab*, Beyrut ts, IX, 43.

9 Robert Casper, *Textes De La Tradiction Musulmane Concernant Le "Tahrif" Des Ecritures*, *Islamo-Christiana*, VII, 1980. 62

10 Tabersi, Ebu Ali Fadl b. Hasen el-Fadl, *Mecmeu'l-Beyan fi Tefsiru'l-Kur'an*, Beyrut, 1986, I, 285.

11 Bkz. Bakara, 2/75; Maide, 5/13, 41.

12 Nisa, 4/46.

13 Bkz. Baki Adam, *Yahudi Kaynaklarına Göre Tevrat*, Ankara, 1997, 103-110

14 Hz. Peygamber'in sıfatlarına dair bir kısım haberlerin gizlenmesi ve farklı yorumlanması, (Tabersi, *a.g.e.* , III, 85) zina suçunun cezası olan recmin kırk kamçı haline çevrilmesi, kısasin diyet cezasına dönüştürülmesi, (Bkz. Yazır, Elmalılı Muhammed Hamdi, *Hak Dini Kur'an Dili*, İstanbul 1971, III, 1682-1684; Tabersi, *a.g.e.*, III, 301.) Haramların helal,

Rahmetullah el-Hindî'ye göre kutsal kitaplarda meydana gelen tahrif, manevi değişiklik ve lafzi taşıyır,¹⁵ şeklinde olmakla birlikte ayrıca metinlere ilave ve eksiltme suretiyle de oluşmaktadır.¹⁶ Rahmetullah el-Hindi, tahrif meselesini İslami vahiy nokta-i nazarından hareketle ele alarak değerlendirmektedir. Ona göre bir kitabın vahiy mahsulü kabul edilebilmesi için Allah tarafından hangi peygambere vahyedildi ise hiçbir taşıyır ve tebdile uğramadan o peygamberin yazdığı şekliyle hiçbir şüpheye meydan vermeyecek şekilde tevatüren gelmesinin zorunlu olduğunu belirtmektedir.¹⁷ Yapılan diğer çalışmalarda da hakim olan kanaat, Müslümanlara göre hem Tevrat hem de İnciller tahrife uğramış kitaplardır. Çünkü Müslümanlar açısından bakıldığında Tevrat ve İncillerin sahihliği, Kur'an'ın mesajına ve ruhuna uygunluğuyla sınırlıdır.¹⁸

II- Rahmetullah el-Hindî'nin Yahudi Kutsal Kitabı Tevrat'ın Tahrifi Meselesine Bakışı

a- Tevatürü ve Sıhhati Açısından Tevrat'a Bakışı

İslam'ın vahiy ve kitap anlayışının gereği, bir kitabın Allah tarafından indirilmiş ve ilahilik vasfının olduğunun kabul edilebilmesi için Allah tarafından hangi peygambere ne zaman indirildiyse o zamandan günümüze kadar hiçbir değişikliğe uğramadan sahih bir senetle tevatüren geldiği hiçbir şüpheye meydan vermeyecek şekilde bilinmelidir. Bu noktadan hareketle Tevrat'ın senedinin sıhhati konusunun şüpheli olduğunu ifade eden Rahmetullah el-Hindi, ilahilik vasfına sahip bir kitabın birkaç kişi veya bir topluluğun kesin bilgidен uzak sadece tahmin veya zanla ilham sahibi bir kimseye dayandırmasının yeterli olamayacağını belirtmektedir.¹⁹

Tevrat'ın tevatürünün olmadığını İsrailoğullarının inişli çıkışlı tarihine bağlayan Rahmetullah el-Hindi, Tevrat'ın tevatürünün Amon oğlu Yoşiya döneminden önce kesildiğini ifade eder. Ona göre Yoşiya'nın kral olma-

helallerin haram haline getirilmesi, (Bkz. Al-İmran, 3/75.) Yahudiler tarafından yapılan tahrifin boyutuna örnek teşkil etmektedir. Geniş bilgi için bkz. Mustafa Göregen, *Müslüman Yahudi Polemikleri*, Hikmetevi Yayınları, İstanbul, 2014.

15 Rahmetullah el-Hindî, *a.g.e.* , I, 337.

16 Rahmetullah el-Hindî, *a.g.e.* , I, 337.

17 Rahmetullah el-Hindî, *a.g.e.* , I, 101.

18 Tarakçı, Muhammet, "Tevrat ve İncil'in Tahrifi ile ilgili Kur'an Ayetlerinin Anlaşılması Sorunu" *Usul*. S. 2 2004, 33-54.

19 Rahmetullah el-Hindî, *a.g.e.* , I, 100-101.

sından yıllar sonra bulunan Tevrat'ın da güvenilirliği yoktur. Güvenilirliği olmayan bu Tevrat nüshası da yine Buhtunnasr olayından önce kaybolmuştur.²⁰ Zaten Buhtunnasr olayında Yahudi kutsal kitapları tamamen yok edilmiştir. Daha sonra bu kitapların Ezra tarafından yeniden yazıldığı söylene de Antiochus hadisesinde Tevrat nüshaları ve ondan yapılan tüm nakiller de kaybolmuştur.²¹ Hz. Musa'dan sonra Yoşua (Yeşu) Zamanında (M.Ö.1267-1157) Kenan memleketi ele geçirilince dini takdimelerin ve merasimlerin yapılabilmesi için Şilo'da Gerizim dağında bir Mezbah inşa edilmiş,²² burasıda Piliştiler tarafından 1100 yılında işgal edilerek Musa'dan kalma tüm emanetler Mezbah'da yakılmıştır.²³ M.Ö. 1007 yılında Şlomo (Süleyman) döneminde inşa edilen mabed (Beyt ha Mikdaş), II. Nebukadnezzar (Buhtunnasr)'ın Yerusalayim (Kudüs) ı ele geçirmesiyle (M.Ö.586) tahrip edilmiş, İsrailoğulları esir alınarak Babil'e sürgün edilmiştir.²⁴ Yine Mısır hakimi I. Ptoleme Soter'in hakimiyetinde esaret dönemi yaşamışlardır.²⁵ Daha sonraki dönemlerde Roma Kralı Titus'un yerusalayim (Kudüs)'ı işgal edip (M.S.70) mabedlerini yakıp yıkarak dini bağımsızlık ve özgürlüklerine son vermiştir.²⁶

Yukarıda tarihi serüvenleri kısaca verilen İsrailoğulları, Hz. Musa'dan (M.Ö.1250) yüz elli yıl sonra Piliştilerin işgal ve saldırısına maruz kalmışlardır. Daha sonra Yerusalayim (Kudüs), M.Ö. 586 da Nebukadnezzar (Buhtunnasr), M.Ö.331 de Makedonyalı İskender, M.Ö. 168 de Antiochus Epifanes ve M.S. 70 yılında ise Titus tarafından işgal ve saldırıya uğramıştır.

İsrailoğullarının bu inişli çıkışlı tarihlerinden hareketle Yahudi kutsal kitabı Tevrat'ın tahrifini ispatlamaya çalışan Rahmetullah el-Hindî, Yahudilerin maruz kaldıkları işgal ve saldırılarla yerlerinin yurtlarının işgal edilmesi mabetlerinin yakılıp yıkılması, kendilerinin de esir alınmasıyla Tevrat'ın ve diğer kutsal kitaplarının kaybolduğunu iddia etmektedir. Tarihi olaylar dikkate alındığında Yahudilerin maruz kaldığı işgal sürgün

20 Rahmetullah el-Hindî, *a.g.e.* , I, 103.

21 Rahmetullah el-Hindî, *a.g.e.* , I, 103-104.

22 Yaşar Kutluay, *İslam ve Yahudi Mezhepleri*, Ankara, 1965, 115-116.

23 Yeremya, 7/12.

24 Hikmet Tanyu, *Tarih Boyunca Türkler ve Yahudiler*, I, 74-75.

25 Yaşar Kutluay, *a.g.e.* 134.

26 Hikmet Tanyu, *a.g.e.* I, 80-81, Yaşar Kutluay, *a.g.e.* , 137.

ve esaretler neticesinde Tevrat imha edilmiştir.²⁷ İsrailoğulları Mısır'dan çıktıkları zaman Ahit sandığında Tevrat'ı bulamamışlardır.²⁸

Rahmetullah el-Hindî, Yahudilerin tarihleri boyunca yaşamış oldukları savaş ve sürgünler sebebiyle mabetlerinin ve evlerinin yakılıp yıkılması, kendilerinin de esir alınmaları neticesinde Tevrat'ın kaybolduğunu iddia etmekte ve bu iddiasını da tarihi olaylar ve kaynaklarla isbat etmeye çalışmaktadır. Çünkü O, Tevrat'ın kaybolduğunu iddia ederken Buhtunnasr ve IV. Antiochus Epifanes olaylarını delil göstermektedir. Buhtunnasr hadisesinde Yerusalayim (Kudüs) tamamen tahrip edilmiş mabed yakılıp yıkılmış Yahudilerde Babil'e sürgün edilmişlerdir. Yaşanan bu badire sonucunda Tevrat'ta imha edilmiştir.²⁹ Zaten İsrailoğullarının Mısır'dan çıktıkları zaman Ahit sandığında Tevrat'ı bulamadıkları da bu gerçeğe işaret etmektedir.

Rahmetullah el-Hindî'nin Tevrat'ın senedinin sıhhat ve tevatürüyle ilgili görüşlerine yönelik olarak el-Hidaye³⁰ müellifi ise, Tevrat'ın korunup muhafaza edilmesi vazifesiyle Allah'ın özel olarak Levilileri görevlendirdiğini, öte yandan Musa'ya ait olan bu kitapların sürekli olarak elden ele nesilden nesile dolaştığını, bu duruma putperest ilim adamlarından hiçbir itirazın gelmemesini de, Tevrat'ın senedinin sıhhatine delil olduğunu ileri sürmektedir.³¹ Ancak el-Hidaye müellifinin Tevrat'ın nesiller boyu elden ele dolaşması ve putperest ilim adamlarının Tevrat'ın sıhhatine yönelik sessiz kalmalarını, Tevrat'ın sıhhat ve tevatürüne delil kabul etmesi doğru değildir.³² Öte yandan Tevrat'ın muhafazasının Levililer'e verildiğini bildiren³³ ve Ezra'nın Tevrat'ı sabah ışığından öğleye kadar okuduğunu beyan

27 Hikmet Tanyu, a.g.e. I, 58.

28 I. Krallar, 8/9.

29 Hikmet Tanyu, a.g.e. I, 58.

30 el-Hidaye isimli eser, Rahmetullah el-Hindî'nin İzharu'l-Hakk, Ebu Bekr b. Es-Seyyid Ömer et- Temimi ed-Dari tarafından yazılan es-Seyfu's-Sakil isimli eserlerine karşı Amerikalı bir Misyoner grup tarafından reddiye olarak kaleme alınmış, Kahire'de yayınlanmıştır. 1900 yılında ikinci kez basılmıştır. Gayet sistematik olan bu eser, her biri yaklaşık 300 sayfa olan 4 ciltten oluşmaktadır. Anawati, Georges C. " Polemique Apologie Et Dialogue Islamo-Chretiens " Esratto da "Euntes Docote", XXII, (1969), 423.

31 el-Hidaye, Mısır 1900, I. 83-85.

32 Ömer Faruk Harman "Ahd-i Atik" TDV İA, İstanbul 1988, I, 495.

33 Tesniye, 31/25-26.

eden³⁴ ayetlere dayanarak Tevrat'ı Hz. Musa'nın yazdığını da iddia etmektedir. Yine Tevrat'ın Hz. Musa'ya aidiyetinin bir delili olarak da Samiri Tevrat'la diğer Tevrat nüshaları arasında bir farkın olmadığını ileri sürmektedir. Hâlbuki Samirilerce kutsal kabul edilen bu Tevrat, Masoretik³⁵ metinden daha eski ve birçok farklılıklar arz etmektedir. Öyle ki, bu iki Tevrat arasındaki farklılıkların sayısı altı bine varmaktadır.³⁶ Öte yandan bu gün Yahudilerin kullandıkları İbranicel Tevrat metinleriyle Hıristiyanların kullandıkları Yetmişler tercümesi (Septante) arasında da birçok farklılıklar mevcuttur. Katoliklerin "Deuterocanonique", Yahudilerin "Apokrif" diye nitelendirdikleri kitaplar, masoretik metinde olmadığı halde, Hıristiyanlarca muteber olan Yetmişler tercümesinde yer almaktadır.³⁷

El-Hidaye müellifi Tevrat'ın Hz. Musa'ya aidiyetini savunurken müracaat ettiği kitapların güvenilirliği de şüphelidir. Hz. Musa'ya ait olduğu kabul edilen Tevrat'ın beşinci kitabı Tesniye, M.Ö. 621 veya 622 yıllarında Kudüs'teki Süleyman mabedinde bulunup Kral Yoşiya'ya sunulmuştur.³⁸ Yazım tarihi ve mahiyeti hususunda bir ittifak olmayan³⁹ bu kitap, M.Ö. 721 yılında Samiriye'nin alınması ile başlayan Yehuda Kralığı döneminde yazılmıştır.⁴⁰ Ayrıca Tesniye'nin yazım dili Talmud'da rastlanılan yazı diline bezemektedir. Öyle ki, bütün sözlere "yazılmıştır ki" ifadesiyle başlanılmaktadır. Yine Musa'ya nispet edilen diğer kitaplardan Yeşu, Hakimler ve Krallar kitaplarının da elden geçirildiği ve bazı yerlerin çıkarıldığı ya da değiştirildiği anlaşılmaktadır.⁴¹

İslam reddiyecileri, Yahudi kutsal kitaplarının kendisine nispet edilen peygamberle bağlantısının tevatür niteliğinde olmamasını İsrail oğullarının inişli çıkışlı tarihi serüvenine bağlamaktadırlar. Tarih boyunca değişik milletlerin esareti ve zulmü altına düşen Yahudiler, kitaplarını tahrif

34 Nehemya, 8/9.

35 Bugün Yahudilerce muteber sayılan, masoretler (masoretik metni tedvin eden kişiler) tarafından önceki metinlerden faydalanarak elde edilen İbrânicel Ahd-i Atik metnidir. Bkz. Ö. Faruk Harman, *a.g.m*, I, 495-501.

36 Yaşar Kutluay, *a.g.e.*, 143-144.

37 Ömer Faruk Harman, *a.g.e.*, 495-496.

38 Hikmet Tanyu, *a.g.e.*, I. 30-39.

39 Ömer Faruk Harman, *Metin, Muhteva ve Kaynak Açısından Yahudi Kutsal Kitapları* (Basılmamış Doçentlik Tezi), İstanbul, 1988, 89.

40 Bucaille, Maurice, *Kitab-ı Mukaddes, Kur'an ve Bilim* (çev. Suat Yıldırım), İzmir, 1984, 26.

41 Hayrullah Örs, *Musa ve Yahudilik*, İstanbul, 1966, 36.

olmaktan koruyamamışlardır. Ayrıca kendi zorba krallarının da etkisiyle putperestliğe düştükleri gibi, Tevrat ahkâmını da uzun süre terk etmişlerdir. İşte tüm bu etkenler sebebiyle Tevrat, tevatür yoluyla nakledilmemiş ve orijinal şekliyle korunamamıştır.⁴²

b- Yazım süreci açısından Tevrat'a bakışı

Yahudi kutsal kitabı Tevrat'la ilgili olarak yapılan önemli tartışmalardan biride onun Hz. Musa'ya aidiyeti meselesidir. Ehl-i Kitap uzunca bir zaman Tevrat'ı bizzat yazanın Hz. Musa olduğuna inanmışlardır. Öyle ki bu anlayış, M.Ö. I. yüzyıldan bu yana süregelen bir anlayıştır. Çünkü Yeni Ahit Tevrat'ın yazarının Hz. Musa olduğunu işaret etmektedir.⁴³

Erken dönemlerden itibaren Yahudiliğe karşı oluşturulan İslam polemiklerinin başlıca konularından biriside Tevrat'ın yazım sürecinin sıhhati ve Hz. Musa'ya aidiyeti meselesidir. Birçok İslam âlimi Tevrat'ın yazım sürecindeki belirsizlikler üzerinde durarak onun gayri sahihliğini ispat etmeye çalışmışlardır. Son dönem reddiye müelliflerinden Rahmetullah el-Hindî'de Tevrat'ı yazım sürecinin sıhhati bakımından ele alarak tahrifi ispatlamaya çalışmıştır. Rahmetullah el-Hindî, Tevrat'ın Hz. Musa tarafından değil, Yahudiler arasında söz, rivayet ve meşhur hikâyelerin toplanarak birileri tarafından Tevrat diye yazılıp ortaya konulduğunu iddia etmektedir.⁴⁴ Öyle ki, Tevrat'ı yazan kişilerin kendi anlayışları doğrultusunda Allah'a ait olduğunu düşündüğü cümlelerin başına "Allah dedi" Hz. Musa'ya ait olduğuna inandığı cümlelerin başına da "Musa dedi" diye yazdığını, Hz. Musa'nın her yerde gaib sığısıyla yazıldığını ifade etmektedir. Rahmetullah el-Hindî, gerçekten Tevrat'ı Hz. Musa yazmış olsaydı en azından birkaç yerde kendisinden bahsederken mütekellim sigasını kullanarak yazardı diyerek elde mevcut olan Tevat'ın Musa'ya ait olmadığını dolayısıyla aksini iddia edenlerin bunu ispat etmesi gerektiğini söylemektedir.⁴⁵ Ehl-i Kitap'ın yazımını Hz. Musa'ya isnad ettiği Tevrat'ın, ya Hz.

42 el-Karafi, Şihabuddin Ebu'l-Abbas, Kitabu'l-Ecvibeti'l-Fahira an Es'ileti'l-Facira, (thk. Bekir Zeki Ivaz), Kahire 1987, 239-254; el-Magribi, Ebu Nasr Samuel b. Yahya b. Abbas, Bezlu'l-Mechud fi İfhami'l-Yehud, (nşr. Abdolvahhab Tavile), Şam, 1970, 144-145; Rahmetullah el-Hindî, a.g.e. , I, 355.

43 Romalılara Mektup, 10/5.

44 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e. , I, 106.

45 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e. , I, 106-107.

Davut zamanında ya da ondan sonra yazıldığını iddia eden Rahmetullah el-Hindî, Tevratla ilgili çalışma yapan Hıristiyan bilgilerin "Tevrat Musa tarafından yazılmadıysa da diğer peygamberlerden biri tarafından yazıldığı kesindir" şeklindeki değerlendirmelerine dikkat çekerek, delillerden mahrum olan bu görüşün dahi kendi iddiasını doğruladığını belirtmektedir.⁴⁶

Rahmetullah el-Hindî Hıristiyan din bilgini Norton Andrews⁴⁷ in "İsrailoğulları'nın Babil esaretinden kurtulduktan sonra yazdıkları diğer Ahd-i Atik kitaplarıyla Tevrat arasında yaklaşık dokuz asırlık bir zaman farkı olmasına rağmen metinlerde yazı ve ifade bakımından pek bir farklılık gözükmemektedir. Oysa zamanın değişmesiyle dilde de değişimin olacağı muhakkaktır. İbrâni dilinde otorite olan Lioslen'in 'Ahd-i Atik'in Tevrat dahil tüm kitapları aynı zamanda yazılmıştır.' şeklindeki düşüncesine katılıyorum" dediğini naklederek her iki bilginde kendisini doğruladığını ileri sürmektedir.⁴⁸ Yine İncil yorumcusu Norton'un "Musa zamanında daha yazı icat edilmemişti" ifadesini de değerlendiren Rahmetullah el-Hindî, eğer bu söz doğruysa Hz. Musa döneminde Tevrat'ın bu beş kitabının yazılması mümkün değildir." demektir. Öte yandan tarihi veriler ışığında yazı malzemelerinin bulunması ve kullanılması gerçeği ve Norton'un sözlerinin doğruluğundan hareketle elde mevcut olan Tevrat'ın Hz. Musa'ya vahyedilen kitap olmadığı gerçeğini ortaya koymaktadır.⁴⁹

Her ne kadar Yahudi ve Hıristiyan geleneğinde Tevrat'ın ilk beş kitabının yazarının Hz. Musa olduğu kabul edilse de bu durum bazı problemleri ortaya çıkarmaktadır.⁵⁰ Öyle ki birçok yerde rakamlarla ilgili tutarsızlıklar, olaylarla ilgili çelişkiler ve tarihi tutarsızlıklar dikkat çekmektedir.⁵¹ Do-

46 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e. , I, 107.

47 Norton Andrews: Amerikalı İncil bilgini ve muallimidir. (1786-1853) 1804 Harvard mezunudur. İlahiyat üzerine çalışmış, 1813 yılında üniversitenin İncil tefsircisi olmuştur. Teslis'i reddeden ve tevhit akidesini savunan (Unitarianism) mezhebin müdafilerindedir. Calvinizmi ve Naturalist teolojiyi reddeden Norton, 1833 yılında (A statement of Reasons for not believing the Doctrines of Trinitarians: Teslis fikrine inanmamak için makul bir beyan) kitabını neşretti. The Encyclopedia Americana, "Norton Andrews" Newyork, 1968, XX, s. 464

48 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e. I, 108-109.

49 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e. , I, 109-110.

50 Richard Elliot Friedman, Who Wrote the Bible, Newyork, 1987, 17-18.

51 Friedman, a.g.e. , 17.

layısıyla bu çelişkiler erken dönemlerden itibaren Tora'nın Hz. Musa'ya aidiyetini reddetmeyi gündeme getirmiştir.⁵² Kitab-ı Mukaddes'in tamamlanmasını takip eden asırlarda yapılan çeşitli tefsir çalışmalarında çelişkiler giderilmeye çalışılmıştır.⁵³

c- İçerdiği Çelişkiler Bakımından Tevrat'a Bakışı

Yahudi kutsal kitabı Tevrat'ın kendi içindeki tutarsızlık ve yanlışları, diğer Ahd-i Atik kitaplarıyla çelişmesini bu kitabın daha sonra yazıldığı Hz. Musa'ya ait olmadığına delili olduğunu ifade eden Rahmetullah el-Hindî, Haggay ve Zekarya Peygamberlerin yardımıyla Ezra tarafından yazılan "Tarihler" kitaplarından I. Tarihler 'de Bünyamin oğulları bir yerde "üç" (7/6) bir diğer yerde "beş" (8/1-3) Tevrat'ta ise "on" (Tekvin 46/21) olarak zikredildiğine dikkat çekerek hem sayıların hem de isimlerinin Tevrat'tan farklı olduğunu ifade etmektedir.⁵⁴ Bu çelişkiyi birçok Hıristiyan bilginin de farkedip, Ezra'nın oğul ile torunu iyice ayırmamış olmasını ve yazarken eksik belgelerden faydalanmasını gerekçe olarak gösterdiklerini ifade eden Rahmetullah el-Hindî, Hz. Musa'ya ait ortada bir Tevrat varken eksik belgelere dayanan bir kitap yazılamayacağını, kaldı ki Ezra'nın yazdığı Tevrat'ın da Yahudiler arasında ağızdan ağıza gelen söz ve rivayetlerden meydana getirildiğini beyan etmektedir.⁵⁵

Rahmetullah el-Hindî kendisinden önceki İslam reddiyecilerinin⁵⁶ yaptığı gibi, Kitab-ı Mukaddes mensupları tarafından tanınan ve kutsal kabul edilen üç Ahd-i Atik nüshasında⁵⁷ yer alan farklılıklar, çelişkiler ve tutarsızlıklar üzerinde durarak tahrifin vukuunu isbat etmeye çalışmaktadır. Hz. Âdem'in yaratılışından Nuh tufanına kadar geçen sürenin, İbranice nüshaya göre 1656, Yunanca nüshaya göre 2262, Samiri nüshaya göre ise

52 Friedman, a.g.e., 18.

53 Friedman, a.g.e., 18.

54 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e., I, 104.

55 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e., I, 104-105.

56 İbnHazm, Kitabul-Faslfi'l-Milel ve'l-Ehva-i ve'n-Nihal, Beyrut, 1975, II, 7; el-Cüveynî, Şifa ü'l-Galil fi Beyani ma vakaafi't-Tevrat ve'l-İncil mine't-Tebdil, (thk. Ahmet Hicazi es-Sakka), Mısır, 1979, 32-33.

57 Birincisi Yahudiler'le Protestanlar tarafından muteber kabul edilen İbranice nüsha (Masoretik Metin), İkincisi, İbranice'den Yunanca'ya yapılan çeviri ile oluşturulan nüsha "Yetmişler Tercümesi" (Septante), Üçüncüsü ise, Samiriye nüshası (Şomranim Tevrat'ı-Tora Ha Şomranim)dır. Ömer Faruk Harman, a.g.e., 9-11; Hikmet Tanyu, a.g.e., I, 42-45.

1307 yıl, İbranice Tevrat'a göre Hz. Nuh'un doğumu Hz. Âdem'in vefatından 126 yıl, Yunanca Tevrat'a göre 702 yıl sonra olduğunu tespit eden Rahmetullah el-Hindî, üç Tevrat nüshası arasındaki farklılıkların izahının mümkün olmadığını ifade eder.⁵⁸

Rahmetullah el-Hindî, Tufan'dan Hz. İbrahim'in doğumuna kadar geçen süreninde farklı olduğuna şöyle işaret etmektedir. İbranice nüshaya göre 292, Yunanca nüshaya göre 1072, Samiri nüshaya göre ise 942 yıl olduğu şeklindedir.⁵⁹

İbranice Tevrat'ta, II. Tarihler 28/19'da "İsrail kralı Ahaz'dan ötürü Rab Yahuda'yı alçalttı" şeklinde geçtiğini ve bu ayetteki "İsrail" sözünün yanlış olduğunu belirten müellif, Ahaz'ın İsrail kralı olmayıp Yahuda kralı olduğunu, zaten Latince ve Yunanca Tevrat'larda da Yahuda kralı şeklinde geçtiğini, yanlışlığın İbranice Tevrat'ta olduğunu ifade etmektedir.⁶⁰

Rahmetullah el-Hindî, Tevrat nüshalarında yer alan bir diğer farklılık olarak da II. Samuel 24/9'da İsrailoğullarını sekiz yüzbin, Yahuda oğullarını beşyüz bin olarak bildirirken I. Tarihler 21/5'de İsrailoğullarını birmilyon yüzbin, Yahuda oğullarını dörtüzyetmişbin kişi olarak gösterdiğini belirterek bunlardan bir tanesinin yanlış olduğunu ileri sürmektedir.⁶¹ Rahmetullah el-Hindî, yine II. Samuel 15/8'de "İrem" kelimesinin yanlışlıkla yazıldığını, bunun yerinde "Edom" kelimesinin olması gerektiğini iddia etmektedir.⁶² Yine II. Samuel 15/7. ayetinin "Ve kırk yıl sonra vaki oldu ki, Abşalom krala dedi" cümlesindeki "kırk" kelimesinin yanlış olduğunu, bu kelimenin yerine "dört" kelimesinin yazılmasının gerektiğini belirtmektedir.⁶³

Rahmetullah el-Hindî'nin Tevrat'ın tahrif edildiğini ispatlamak için ortaya koyduğu çelişki ve tutarsızlıklara karşın, Tevrat'ın tahrif edilmediğini belirten el-Hidaye müellifi, Tevrat nüshaları arasında fark olmadığını, Samiri, Yunanca ve İbranice nüshaların aynı olduğunu iddia etmektedir.⁶⁴

58 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e. , I, 239-240.

59 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e. , I, 340-342.

60 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e. , I, 348.

61 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e. , I, 350.

62 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e. , I, 351.

63 Rahmetullah el-Hindî, a.g.e. , I, 351.

64 el-Hidaye, I, 87.

Rahmetullah el-Hindî'nin Tevrat nüshaları arasındaki farklılık ve çelişkileri kesin delillerle ortaya koyması neticesinde İbranice nüshanın doğru olduğunu, çünkü bu nüshanın asıl, diğer nüshaların ise İbranice metinden tercüme yoluyla istinsah edildiğini, mütercimlerin ve katiplerin ise fazla veya noksan yazdıklarından dolayı diğer nüshalarda yanlışlıkların bulunduğunu kabul etmiştir.⁶⁵ Ancak yine de birçok Yahudi ve Hıristiyan yazar nüshalar arasında tek bir farklılığın bile bulunmadığını iddia ederek tahrifi reddederler.⁶⁶

İslam âlimleri Tevrat'ta mantık açısından da çok sayıda çelişki ve gerçeğe uymayan bilgiler tespit etmişlerdir. Aynı olayın iki farklı şekilde anlatılması, Tevrat'ın oluşturulmasında farklı kaynakların kullanılması ihtimalini de güçlendirmektedir. Bazı sebeplerden dolayı pek çok kez elden geçirmeler, sonraki dönemlerde asıl metne yapılmış ilaveler sonradan yeni bir suret çıkarılırken metinden olduğu sanılarak eklenen şerhler Tevrat metinlerinde birçok çelişki ve tutarsızlıklar meydana getirmiştir. Rahmetullah el-Hindî ve ondan önceki İslam âlimleri, zikredilen çelişki ve tutarsızlıkları onun ilahi vasfa haiz bir kitap olmadığını, tebdil ve tağyir sonucu bu duruma geldiğini iddia etmektedirler.⁶⁷

Sonuç

Yahudi kutsal kitabı Tevrat'ın tahrifi meselesinin tartışmaları asırlardır devam etmektedir. M.Ö. 420 yılında Şomranim'in, diğer Yahudi cemaatini Tevrat'ı tahrif ettiğine yönelik suçlamasıyla başlayan tartışmalar kendi aralarında sürmüş, tefrikalarına da sebep olmuştur. Tevrat'ın tahrifi meselesi sonraki dönemlerde Hıristiyanlarla Yahudiler arasında da uzun süre tartışma konusu olmaya devam etmiştir. İristiyanlarla yine Hıristiyanlar arasında da sürmüştür. Öyleki birçok konsiller toplanmış çeşitli kararlar alınmış, apokrif kitap meselesi gündeme gelmiştir.

Müslümanların konuya bakışını ise, daha İslamiyetin ilk yıllarından itibaren Kur'anın, başta Tevrat olmak üzere Ehl-i Kitab'ın kutsal kabul ettikleri kitapların tamamının tahrif edildiğini etmesi oluşturmuştur. Bu

65 el-Hidaye, III, 214.

66 Bkz. William Campel, *Quran and the Bible in the light of History and Science*, Pennsylvania, 1986, 32-33.

67 el-Karafi, a.g.e., 227, 238, 379; el-Magribi, a.g.e., 104.

anlayış başlangıçtan itibaren birçok İslam bilgini tarafından çeşitli eserler yazılarak, söz konusu kitapların vahiy mahsulü olmadığı ispatlanmaya çalışılmıştır.

Efendi, Tevrat'ın tahrifi meselesinde yapmış olduğu çalışmalar neticesinde ortaya koyduğu kanaat, Tevrat ve diğer kutsal kitaplar vahiy ve ilham ürünü değildir. Tevrat Hz. Musa'ya ait değildir. Ona isnat edilen beş kitap birçok kaynağa dayanmaktadır. Ahd-i Atik nüshaları arasında pek çok farklılıklar görülmektedir. Ayrıca Ahd-i Atik'teki bazı olay ve şahıslarla ilgili tekrarlar, aynı konuda çelişkili bilgiler verilmesi, Tevrat'ın tahrif edildiğini iddia eden İzharu'l-Hakk müellifi Rahmetullah Efendinin görüş ve iddialarının mühtedi bilim adamlarında içinde bulunduğu ilim çevresi tarafından doğrulandığı ortaya çıkmaktadır.

İslam dünyasında ise ilk dönemlerden itibaren Kur'âni tefekkürden yola çıkılarak Yahudi kutsal kitab-ı Tevrat'ın tahrifi meselesi, birçok İslam âlimi tarafından ele alınmıştır. Bunlardan son dönem İslam polemikçisi Rahmetullah el-Hindî, Tevrat'ın tahrifi konusunu kendisinden önceki çalışmalarını tamamlar mahiyette müstakil olarak ele alıp incelemiştir. Ona göre, bir kitabın ilahîlik vasfına sahip olabilmesi için o kitabın, nispet edilen peygamberle kesintisiz bağlantısının sağlanması gerekir. Yahudi kutsal kitabı Tevrat'ın Hz. Musa'dan mütevâtir bir senetle gelmediğini belirterek Tevrat'taki tahrif olayını, kitapların ifade biçimlerinde görülen değişimler, noksanlık ve eklemeler şeklinde izah ederek ortaya koymaya çalışırken bir kısım Ehl-i Kitap bilginlerinin görüşleriyle de bu durumu teyit etmekte, kendi görüşlerine onların katıldığını belirtmektedir.

Kaynakça

- Adam, Baki, *Yahudi Kaynaklarına Göre Tevrat*, Ankara, 1997.
- Anawati, Georges, C. , "Polemique, Apologie Et Dialogue Islamo- Chretien" Estratto da "Euntes Docote" , XXII, (1969) , ss. 375-452.
- Aydın, Mehmet, *Müslümanların Hıristiyanlara Karşı Yazdığı Reddiyeler ve Tartışma Konuları*, Konya, 1989.
- Campel, William, *Quran and the Bible in the light of History and Scieence*, Pennsylvania, 1986.
- Casper, Robert-Gaudeul, Jean Marie, *Textes De La Tradiction Musulmane*

- Concernant Le "Tahrif" (falcification) Des Ecritures, *Islamo-Christiana*, VII, 1980, ss. 61-104.
- el-Cüveyni, Abdu'l-Melik b. Abdillan, Şifau'l-Galil fi Beyani *ma Vakaafi't-Tevrat ve'l-İncil mine't-Tebdil*, (thk. Ahmet Hicazi es-Sakka), Mısır, 1979.
- Friedman, Richard Elliot, *Who Wrote the Bible*, Newyork, 1987.
- Goldziher, Ignaz, "Ehl-i Kitab'a Karşı İslam Polemiği" , trc. Cihat Tunç. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslami ilimler Enstitüsü Dergisi, sy. V, 1982, ss. 249-276.
- Göregen, Mustafa, *Müslüman Yahudi Polemikleri*, Hikmetevi Yayınları, İstanbul, 2014.
- Harman, Ömer Faruk, *Metin Muhteva Ve Kaynak Açısından Yahudi Kutsal Kitapları*, (Basılmamış Doçentlik Tezi) İstanbul, 1988.
- _____ "Ahd-i Atik" TDV. İA, İstanbul 1988, ss. 495-501 *el-Hidaye*, Komisyon, Mısır, 1900, I-IV.
- İbn Hazm, Ebu Muhammed Ali b. Ahmed, *Kitabu'l-Fasfî'l-Milel ve'l-Ehvai ve'n-Nihal*, Beyrut, 1975, I-III.
- İbn Manzur, Ebu'l-Fadl Muhammed b. Ali el-Ensari, *Lisanu'l-Arab*, Beyrut, ts, IX.
- El-Karafi, Şihabuddin Ebu'l-Abbas, *Kitabu'l-Ecvibetî'l-Fahira an Es'ileti'l-Facira*, (thk. Bekir Zeki Ivaz), Kahire, 1987.
- Kutluay, Yaşar, *İslam ve Yahudi Mezhepleri*, Ankara, 1965.
- Kuzgun, Şaban, *Dört İncil'in Yazılması Derlenmesi Muhtevası Farklılıkları ve Çelişkileri*, İstanbul, 1991.
- el-Magribi, Ebu Nasr Samuel b. Yahya b. Abbas, *Bezlu'l-Mechud fi İfhami'l-Yehud*, (nşr. Abdulvahhab Tavile), Şam, 1979.
- Örs, Hayrullah, *Musa ve Yahudilik*, İstanbul, 1966.
- Ragıb el-İsfahani, *el-Müfredat fi Garibi'l-Kur'an*, Beyrut, 1997.
- Rahmetullah el-Hindi, *İzharu'l-Hakk* (thk. venşr. Ömer ed-Desuki) ts, Beyrut.
- Perlman, Moshe "Polemics agains Judaism" , *E.J.D.* , IX, ss. 101.
- Tabersi, Ebu Ali Fadl b. Hasen el-Fadl, *Mecmeu'l-Beyan fi Tefsiru'l-Kur'an*, Beyrut, 1986.
- Tarakçı, Muhammed, "Tevrat ve İncil'in Tahrifi ile ilgili Kur'an Ayetlerinin Anlaşılması Sorunu" *Usul*, S. 2 2004, ss. 33-54.
- Tanyu, Hikmet, *Tarih Boyunca Yahudiler ve Türkler*, İstanbul, 1979.
- The Encyclopedia Americana*, "Norton Andrews" Newyork 1968, XX, ss. 464.
- Yazır, Elmalılı Muhammed Hamdi, *Hak Dini Kur'an Dili*, İstanbul, 1971.